

Počet pacientov s hepatitídou typu A v Detskej fakultnej nemocnici Košice klesol po niekoľkých týždňoch od vypuknutia epidémie na nulu	2
Online, lekarskenoviny.sk, 4. 5. 2023, 9:16	
Košičania vytvárajú vlastné AI modely. Vďaka AI môžete mať vlastné umelecké dielo s prvkami svetoznámych umelcov	
Online, nextech.sk, 4. 5. 2023, 10:32	
Stimuly na vedu a výskum - , rýchle správy Denníka N (mnt.sk)	4
Online, dennikn.sk, 4. 5. 2023, 11:12	
Nemocnica AGEL Košice-Šaca má nového primára Novorodeneckého oddelenia	5
Online, agel.sk, 4. 5. 2023, 11:31	
Protetické ortézy, robotická stavebnica aj zdravá výživa - poznáme top inovácie z kraja	7
Online, web.vucke.sk, 4. 5. 2023, 14:00	
Zahranční študenti medicíny / Ide o výnosný biznis. Pre školy aj pre agentúry, ktoré ich verbujú	8
Online, postoj.sk, 4. 5. 2023, 17:02	
Chráneným žabám robíme z parku Disneyland, hnevá sa ochranár. Mestská firma: Už si zvykli	11
Tlač, Košický večer, 5. 5. 2023	

Počet pacientov s hepatitídou typu A v Detskej fakultnej nemocnici Košice klesol po niekoľkých týždňoch od vypuknutia epidémie na nulu [📄](#)

📅 4. 5. 2023, 9:16, Zdroj: lekarstvenoviny.sk 📄, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 329 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 106 Eur

Redakcia

Riaditeľ DFN Andrej Koman: Situáciu v ohnisku nákazy v Moldave nad Bodvou sa podarilo stabilizovať tak rýchlo pomocou nášho tímu sestier-špecialistiek

Za necelých šesť týždňov sa podarilo dostať pod kontrolu epidémiu hepatitídy typu A v Moldave nad Bodvou aj vďaka pomoci Detskej fakultnej nemocnici Košice. Naše zdravotnícke zariadenie pritom neposkytovalo iba liečbu hospitalizovaným deťom, ale aktívne sa tiež podieľalo na zvládnutí situácie priamo v ohnisku nákazy. Tím sestier-špecialistiek z DFN Košice pomáhal pediatrom na Poliklinike Moldava nad Bodvou v súčinnosti s regionálnou hygieničkou zvládať nápor detí prichádzajúcich v mieste bydliska na ošetrenie s akútnym ochorením alebo na kontroly – a predovšetkým vypomáhal s očkovaním miestnych detí, čo výrazne pomohlo zabrániť ďalšiemu šíreniu nákazy.

„Prvú vlnu epidémie hepatitídy A sme zaznamenali v decembri minulého roka, kedy sa toto ochorenie v dôsledku nízkeho hygienického štandardu masívnejšie rozšírilo na košickom Luníku IX. V súvislosti s ňou bolo v Detskej fakultnej nemocnici Košice hospitalizovaných iba niekoľko detí, no následne sa objavilo vo februári nové ohnisko hepatitídy A v Moldave nad Bodvou v dôsledku kontaminácie jediného zdroja pitnej vody znečisteného fekáliami. V tomto prípade sa žltáčka nešírila pomaly fekálnou-orálnou cestou, teda špinavými rukami z človeka na človeka, ale spoločným zdrojom pitnej vody, ktorý bol znečistený fekáliami s prítomným vírusom hepatitídy A. Preto sa rozšírila veľmi rýchlo a v období jarných prázdnin došlo k preťaženiu nášho detského infekčného oddelenia. Keďže jeho kapacita tridsiatich lôžok bola prekročená a reálne hrozila nutnosť reprofilizácie iných lôžok nášho zdravotníckeho zariadenia na infekčné lôžka, apelovali sme na urgentné riešenie situácie cestou hlavného hygienika, štátnych tajomníkov Ministerstva zdravotníctva SR a ďalších zainteresovaných,“ hovorí riaditeľ Detskej fakultnej nemocnice Košice MUDr. Andrej Koman.

V nedeľu 26. marca 2023 sa konal brífing pred budovou DFN Košice, na ktorom kompetentní informovali o aktuálnej situácii v novom ohnisku žltáčky v okolí Košíc a alarmujúcej situácii s infekčnými lôžkami v Detskej fakultnej nemocnici Košice. Jednou z možností riešenia bolo aj prípadné prevzatie starostlivosti o vekovo starších pacientov Klinikou infektológie a cestovnej medicíny **UPJŠ** LF a UNLP Košice, čo nakoniec nebolo nevyhnutné, aj keď muselo byť v posledných týždňoch v košickej detskej nemocnici hospitalizovaných takmer dvesto malých pacientov s hepatitídou.

Avšak vzhľadom na skokovo vysoký počet chorých obyvateľov osady v Moldave nad Bodvou podala Detská fakultná nemocnica Košice aktívne svoju pomocnú ruku pri riešení situácie priamo v samotnom mieste nákazy s cieľom predísť jej ďalšiemu šíreniu v obci a mimo nej a tým aj prílevu nových prípadov detských pacientov do nemocnice. Pomoc DFN smerom navonok sa v krízovej situácii ukázala ako kľúčová a táto kooperácia s ďalšími zložkami v priamo v postihnutej komunite priniesla svoje ovocie.

Logistiku zo strany Detskej fakultnej nemocnice Košice zabezpečoval MUDr. Martin Mráz, PhD. a očkovací tím Detskej fakultnej nemocnice tvorilo päť pediatrických sestier so širokými skúsenosťami na čele s námestníčkou pre ošetrovatelstvo PhDr. Miriam Mati, MPH.

„Naším cieľom bola prevencia a imunizácia obyvateľstva v teréne v spolupráci s miestnymi pediatričkami a príspevkovou organizáciou Zdravé regióny, pričom sa v krátkom čase v rámci troch hromadných očkovaní v Moldave nad Bodvou a ďalšieho v obci Jasov podarilo zaočkovať celkovo vyše osemsto detí. S podporou štátnej správy, samosprávy a komunitných pracovníkov sa teda situáciu podarilo dostať pomerne rýchlo pod kontrolu, čo nás veľmi teší, pretože nemocnica nebola nútená reprofilizovať lôžka a obmedzovať poskytovanie zdravotnej starostlivosti pre iných pacientov,“ hovorí PhDr. Miriam Mati, MPH, podľa ktorej je aktuálne cieľom kompletne preočkovať okrem Moldavy nad Bodvou aj satelitné obce Jasov, Medzev, Veľkú Idu a Drienovec.

Ako zdôraznila námestníčka pre ošetrovatelstvo, pomoc Detskej fakultnej nemocnice Košice sa ukázala ako veľmi účinná so zreteľným dopadom na zníženie počtu hospitalizovaných detí. Preto aby sa predišlo negatívnomu domino efektu pri rozhození nových ohnísk nákazy, DFN Košice je pripravená so svojim tímom sestier kedykoľvek v prípade potreby poskytnúť svoju pomoc s očkovaním.

Foto: archív DFN

Zdroj: Detská fakultná nemocnica Košice, TS

O kontrolu znamienok bol mimoriadny záujem

4. mája 2023

Autor: Redakcia || Redakcia

Košičania vytvárajú vlastné AI modely. Vďaka AI môžete mať vlastné umelecké dielo s prvkami svetoznámych umelcov [🔗](#)

🕒 4. 5. 2023, 10:32. Zdroj: [nextech.sk](#) [🔗](#). Sentiment: Pozitívny. Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 8 748 GRP: 0,19 OTS: 0,00 AVE: 552 Eur

Vo filme Ja robot z roku 2004 sa hlavný hrdina, ktorého stvárňuje Will Smith, pýta, či dokáže robot premeniť plátno na majstrovské dielo. Je rok 2023 a umelá inteligencia, ktorú si v Dog Moments Art sami vyvíjajú, vám vytvorí umelecké dielo vášho miláčika podľa preferovaného umeleckého štýlu.

Monika, Tomáš, Gabriela, Michal a Maroš – päťica milovníkov štvornohých chlpatých, umenia, ale aj nových technológií a umelej inteligencie. Vytvorili aplikáciu, ktorá z vašej fotografie vytvorí jedinečné umelecké dielo.

„Pracujeme a kontinuálne vyvíjame naše vlastné AI image modely na báze GAN Style Transfer a Stable Diffusion. Sú natrénované na doménu vizualizácie psíkov a proprietárne vytvorenie a doladenie modelov pre každý umelecký štýl konkrétneho maliara. V procese nám pomáhajú aj segmentačné modely a inpainting modely. Stále pracujeme aj na nových modeloch a prístupoch,“ vysvetľuje Monika Vargová, CEO a Creative Co-Founder v Dog Moments Art.

Rexo ako nočná obloha Vincenta van Gogha

Aktuálne spustili verziu 1, na ktorej si testujú záujem cieľovej skupiny. Ich umelá inteligencia dokáže namaľovať vášho miláčika za menej ako 60 sekúnd v 32 umeleckých štýloch svetoznámych autorov. Stačí si vybrať fotografiu psíka, následne štýl, do ktorého umelá inteligencia fotografiu prevedie, a umelecké dielo je hotové.

Celý proces, od počiatkovej idey až po nasadenie reálnych zákazníkov, trval takmer 10 mesiacov intenzívnej práce, nastavovania a učenia sa. Aj keď sa Dog Moments Art orientuje primárne na psy, majú skúsenosť aj s tvorením iných šeliem, ktoré dostali svoj ikonický van Goghov štýl.

„V Dog Moments Art nevytvárame len obrazy psíkov. Samozrejme, máme rôzny dopyt. Pripravovali sme už aj obrazy mačiek, koní, ľudí – minule sme dokonca vytvárali aj obraz Bengálskeho tigra. Prioritne sa však s našou AI orientujeme na psy, pre ktoré pripravujeme ďalšie nové produkty,“ prezrádza Monika.

Vaše umelecké dielo pomáha

Slovenský projekt z Košíc ľudia a ich štvornohí parťáci milujú. Dokonca majú ambíciu ponúkať tento produkt globálne. Aktuálne si už túto službu môžu objednať obyvatelia Českej republiky, Nemecka či Rakúska.

„Ľudia nám píšu a posielajú fotografie obrazov svojich miláčikov s hlavnými aktérmi. Dáva nám to silu a energiu pokračovať v tomto projekte. Chceme naše obrazy posúvať do nových dimenzií a ponúkať personalizované produkty pre psíčkarov z celého sveta. Samozrejme, tento projekt má aj inú rovinu. Výťažok z predaja každého produktu ide košickému útulku ÚVP. Náklady pokrývajú aspoň časť toho, čo psy potrebujú,“ dodáva na záver Monika Vargová.

Zdroj fotografií: DogMoments Art

Dog Moments Art

Dog Moments Art je košická služba, ktorú tvorí 5 zariadení umelej inteligencie a milovníkov štvornohých psích chlpatých. Vznikli, aby mohli majiteľom psíkov ponúknuť jedinečnú službu, za ktorou nebude potrebné čakať niekoľko týždňov. Monika Vargová - CEO, je zodpovedná za marketing, customer support a budovanie distribučnej siete. Monika má rozsiahle skúsenosti z retailu aj e-commerce, v oblasti projektového a produktového managementu, marketingu a zákazníckej podpory, ktoré získala hlavne v spoločnostiach GymBeam, Východoslovenská energetika a Exisport. Tomáš Bel, CTO a Co-Founder, zastrešuje technologickú časť projektu a správu webovej aplikácie. Má dlhoročné bohaté skúsenosti, získal ocenenie podnikateľ roka EY 2010 na Slovensku. Významná je externá spolupráca s **UPJŠ** a technologickým AI teamom, ktorý má doménovú znalosť v computer vision AI a cloudovej infraštruktúre AWS. Gabriela Vozáriková je zodpovedná za research v oblasti AI. Michal Čokina a Maroš Matej sú zodpovední za softvérový vývoj a správu aplikácie.

Dog Moments Art

Autor: Dog Moments Art | Všetky autorove články

Stimuly na vedu a výskum - , rýchle správy Denníka N (mnt.sk) [↗](#)

📅 4. 5. 2023, 11:12, Zdroj: [dennikn.sk](#) [↗](#), Vydavateľ: N Press, s.r.o., Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Rektorát UPJŠ**, Kľúčové slová: **Pavol Sovák**
Dosah: 211 314 GRP: 4,70 OTS: 0,05 AVE: 1973 Eur

Po viacročnom prerušení financovania vedy a výskumu sa teraz podmienky zlepšia, hovorí šéf výskumu na Žilinskej univerzite Branislav Hadzima. Mnohí mladí vedci však podľa neho odišli do zahraničia a na dokončenie projektov je menej času.

Branislav Hadzima. Foto - Cyril Králik, Žilinská univerzita v Žiline

13.03 14:04

Ako môžu vyzeráť požiadavky štátnej agentúry pri eurofondovom vedeckom projekte? „Chceli, aby sme na roky 2021 – 2024 naplánovali cesty do zahraničia tak, že uvidíme konferencie, na ktoré pôjdeme, ceny leteniek, ceny hotelov, kde budeme bývať, a všetko v troch ponukách,“ opisuje Ivan Chodák z Ústavu polymérov SAV.

Vedec Ivan Chodák opisuje, ako pripravoval europrojekt na bioplasty, a po dvoch rokoch byrokracie agentúra ministerstva školstva výzvu zrušila. „Je škandalózne otravovať dva roky vedcov administratívnymi nezmyslami a potom im bez vysvetlenia zrušiť eurofondové výzvy,“ hodnotí v rozhovore.

Ivan Chodák z Ústavu polymérov SAV. Foto N - Tomáš Benedikovič

26.04 18:43

Rektori odmietajú presun 100 miliónov eur z eurofondov určených na výskum do oblasti cestnej infraštruktúry. Reagujú tak na marcové uznesenie vlády. „Neviem si predstaviť civilizovanú krajinu, ktorá by si mohla dovoliť finančné prostriedky z operačného programu výskum a inovácie nasmerovať niekde inde,“ povedal rektor UPJŠ **Pavol Sovák**.

18.02 21:36

Ministerka školstva Lubyová po tom, čo ju opozícia neodvolala: „Budem pokračovať v reformách, ktoré sme začali.“ To, že ju v pléne obhajoval len jeden poslanec za Smer (Ľubomír Petrák) a že sa jej nezastal v rozprave ani jeden poslanec SNS, považuje za stratégiu.

Nemocnica AGEL Košice-Šaca má nového primára Novorodeneckého oddelenia [📄](#)

📅 4. 5. 2023, 11:31, Zdroj: nemocnicakosicesaca.agel.sk 📄, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové

slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 1 848 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 275 Eur

4.5.2023

Nemocnica AGEL Košice-Šaca má nového primára Novorodeneckého oddelenia. MUDr. Ján Kapec už od strednej školy vedel, že sa túži stať lekárom. Nad iným povoláním, ktoré sa stalo zároveň aj jeho poslaním, ani nerozmýšľal. Vo funkcii primára novorodeneckého oddelenia Nemocnice AGEL Košice-Šaca je od 1. mája 2023. Ako vnímal svoj prvý deň v novej pozícii?

Prečo ste sa stali lekárom a kedy ste sa tak rozhodli?

Lekárom som sa rozhodol stať počas štúdia na gymnáziu v Bardejove. Vždy som inklinoval k humanitárnym predmetom a zaujímal som sa o to, ako funguje živý organizmus, preto bola medicína logickým vyústením túžby po tomto poznaní.

Rozmýšľali ste aj nad iným povoláním?

Nikdy som neuvažoval nad tým, že sa budem venovať inému povolaniu, aj keď teraz by som si už vedel predstaviť, že by som robil niečo iné, no v čase, keď som sa rozhodoval, to bola jednoznačná voľba.

Kde ste študovali?

Študoval som na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Kam ste nastúpili po dokončení školy a ako si spomínate na svoje začiatky?

Po dokončení štúdia som nastúpil na detské oddelenie v Bardejove, kde som pôsobil tri roky. Na toto obdobie mám veľmi dobré spomienky. Mal som to šťastie, že som pracoval s výbornými lekármi nielen po ľudskej, ale aj odbornej stránke. Tam som sa prvýkrát stretol aj s úskaliami tohto povolania, ktoré sa mi vďaka kolektívu podarilo vždy zvládnuť.

Prečo ste si vybrali práve novorodenecké oddelenie?

K rozhodnutiu stať sa neonatológom ma inšpiroval môj učiteľ a teraz už aj dobrý priateľ MUDr. Marcel Litavec. Práve on mi ukázal krásu a dôležitosť tohto špecifického obdobia detského veku.

Čo vás priviedlo do Nemocnice AGEL Košice-Šaca a ako dlho tu už pracujete?

Do tejto nemocnice som sa rozhodol prísť s cieľom venovať sa práve tým najmenším. V tomto zdravotníckom zariadení pracujem dohromady už jedenásť rokov. Medzitým som pôsobil aj v UNLP v Košiciach i na Neonatologickej klinike intenzívnej medicíny NÚDCH v Bratislave, ktorá ma po profesionálnej aj ľudskej stránke nesmierne obohatila.

Čo máte na svojej práci najradšej?

Fascinuje ma prvý kontakt s novorodencom a rodičmi, možnosť byť pri zrode nového života.

Spomínate si na váš najkrajší deň práci? Ktoré bývajú tie najťažšie?

Každý deň je krásny, keď od nás odchádzajú spokojní rodičia so zdravým bábätkom. K tým najťažším patria momenty, kedy dochádza ku komplikáciám zdravotného stavu novorodenca, ktoré už nevieme zvrátiť.

Ako hodnotíte svoj prvý deň vo funkcii primára?

Na svoj prvý deň vo funkcii primára si budem pamätať najmä vďaka tomu, akú podporu a prajnosť som cítil zo strany vedenia a rovnako aj od mojich kolegov na pracovisku, keďže táto funkcia so sebou prináša veľkú zodpovednosť.

Ako ste prijali ponuku stať sa primárom?

Prijal som to s pokorou práve kvôli tomu, že si uvedomujem, o akú dôležitú a zodpovednú funkciu ide. Predtým ju zastávala MUDr. Slávka Virágová, PhD., ktorej by som sa chcel zároveň poďakovať za lásku a oddanosť, ktorú venovala tomuto oddeleniu. Budujeme mladý a perspektívny tím schopný prekonať prekážky, ktoré so sebou prináša naša práca.

Čomu sa rád venujete vo svojom voľnom čase?

Veľmi rád čítam. Momentálne mi však môj voľný čas vypĺňajú moje dve malé deti. Bez nich a podpory mojej manželky by som to nezvládol.

Kontakt pre médiá

Mgr. Martina Pavliková

E-mail: hovorca@agelsk.sk

Kontakt neslúži na objednávanie pacientov na vyšetrenie, očkovanie, testovanie a zasielanie výsledkov vyšetrení.

Kontakty na všetky spoločnosti a zdravotnícke zariadenia Skupiny AGEL nájdete v zozname spoločností Skupiny AGEL

Autor: Nemocnica AGEL Košice-Šaca

Protetické ortézy, robotická stavebnica aj zdravá výživa - poznáme top inovácie z kraja

4. 5. 2023, 14:00, Zdroj: web.vucke.sk, Autor: Andrea Štefanová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Rektorát UPJŠ, Kľúčové slová: Rektor univerzity Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 888 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 188 Eur

Inovačné centrum Košického kraja udeľovalo ceny na festivale inovácií Innoveast 2023, kam prišlo takmer 500 stredoškôľakov.

Inovačné centrum Košického kraja (IC KK) po prvý raz ocenilo top inovácie v kraji. Poznáme už najlepších vedcov a vedkyne Košického kraja, podnikateľov, startupy i najlepších sociálno-inovačný počin.

„Inovativnosť je pre župu dôležitým kritériom. Napokon, bez inovácií sa nepohneme, ak chceme byť rozvíjaný kraj. Na východe vzniká množstvo skvelých nápadov, ktoré zlepšujú život ľuďom po celom svete. Som hrdý na to, že strechou a pomocnou barličkou pre začínajúcich podnikateľov, startupy ale aj mladé talenty v Košickom kraji je práve Inovačné centrum Košického kraja. Všetky aktivity majú jasný cieľ – vytvoriť šikovným východniarom také podmienky pre rozvoj, aby svoj potenciál rozvíjali v mieste, odkiaľ pochádzajú,“ uviedol predseda Košického samosprávneho kraja Rastislav Trnka.

Inovatóri si prebrali ceny v utorok 3. mája na galavečeri Košice region Innovation Awards 2023 v košickej Kunsthalle, ktorý sa konal v rámci 2. ročníka festivalu inovácií pre stredoškôľakov Innoveast 2023.

„Košický kraj je výnimočným miestom na život, aj keď ekonomicky v rôznych hodnoteniach na tom nie sme najlepšie. Na východe žije mnoho ľudí, ktorí robia všetko preto, aby sme sa priblížili k rozvinutejšej časti sveta. Preto sme sa rozhodli po prvý raz zorganizovať galavečer Košice region Innovatio Awards a verejne oceniť prácu výnimočných osobností v oblasti podnikania, inovácií či vedy a výskumu. Patrí im vďaka za to, čo pre Košický kraj robia,“ povedal riaditeľ Inovačného centra Košického kraja Peter Breyl.

Nominácie na cenu najlepšie univerzitný vedec alebo vedkyňa predkladali **rektori Univerzity Pavla Jozefa Šafárika**, Univerzity veterinárneho lekárstva a farmácie a Technickej univerzity Košice, ktoré sú spolu s Košickým samosprávnym krajom a mestom Košice zakladajúcimi členmi IC KK. V tejto kategórii bodoval napríklad špičkový vedecký tím FOSFOC – Fractional Order Systems and Fractional Order Controllers, ktorý sa venuje modelovaniu a riadeniu dynamických systémov a procesov s využitím derivácií a integrálov neceločíselného rádu. Až polovica členov tohto tímu patrí medzi „Top 2%“ výskumníkov vo svete. Uznanie patrí aj Centru interdisciplinárnych bioviéd Technologického a inovačného parku Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a jeho excelentného tímu v oblasti proteínovej vedy, biofyziky bunky a paleobiológie. Tretia ocenená, Noema Gajdoš Kmecová, získala cenu za svoje výsledky vo výskume zameranom na správanie a životnú pohodu mačiek.

Košický samosprávny kraj bol navrhovateľom ocenenia v kategórii najlepšie sociálno-inovačný počin. Túto špeciálnu cenu si odniesla organizácia KidCham. Jej cieľom je pomôcť deťom získať finančnú nezávislosť a spojiť ľudí, ktorí im v tom pomáhajú. Prvenstvo v kategórii Startup získala spoločnosť Spinbotics za svoj vývoj a výrobu unikátnej modulárnej robotickej stavebnice. Bronz patrí startupu Arrtege Ortho 3D, známemu pre vývoj protetických a rehabilitačných pomôcok s využitím softvéru na prediktívnu analýzu. Naprázdno neobišiel ani IT sektor – cenu si tiež odniesla platforma Nordics.io, ktorá využíva umelú inteligenciu a dáta na automatizáciu vendor management systému.

Jednotkou v kategórii podnikateľ sa stala spoločnosť GymBeam, známa predajom výživy pre šport a zdravie, zdravých potravín, športového oblečenia a príslušenstva v strednej a východnej Európe. Od svojho vzniku v roku 2014 výrazne expandovala a momentálne pôsobí v 15 krajinách. Vydavateľstvo TAKTIK získalo ocenenie za svoje aktivity, vďaka ktorým sa stalo jedným z najúspešnejších vydavateľstiev učebníc a pracovných zošitov na Slovensku a v Česku. Trojicu ocenených uzatvára spoločnosť Fajne vďaka svojmu konceptu lokálnych potravín a poslaniu priniesť zákazníkom zážitok ozajstnej chuti a kvality.

Festival inovácií Innoveast počas 2. ročníka navštívilo v košickom KulturParku takmer 500 stredoškôľakov z Košického kraja. Poslaním podujatia je sprístupniť najnovšie poznatky najviac formujúcej sa časti spoločnosti - stredoškôľakom. Inšpirovať sa môžu prednáškami úspešných a inšpiratívnych ľudí či prezentáciou lokálnych startupov a najnovších inovácií.

Autor/zdroj: Archív KSK

Zverejnil: Mgr. Andrea Štefanová

Vytvorené: 04.05.2023 14:00

Upravené: 04.05.2023 14:05

Autor: Andrea Štefanová

Zahranční študenti medicíny / Ide o výnosný biznis. Pre školy aj pre agentúry, ktoré ich verbugujú [📄](#)

📅 4. 5. 2023, 17:02, Zdroj: [postoj.sk](#) [📄](#), Autor: Kristína Votrubová, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 37 643 GRP: 0,84 OTS: 0,01 AVE: 1122 Eur

Na školnom od zahraničných študentov medicíny vyzbierala Univerzita Komenského v Bratislave 11,2 milióna eur.

FOTO TASR - Milan Kapusta

Sára je z Rakúska a študuje medicínu na Univerzite Komenského v Bratislave. Je zatiaľ v prvom ročníku, a ako hovorí, je spokojná. „Beriem to ako veľmi dobrú možnosť, za ktorú som vďačná,“ hovorí pre Postoj.

Prečo sa rozhodla študovať na Slovensku? „V Rakúsku som sa na školu nedostala,“ priznáva. Medicínu však chcela študovať, a preto sa začala obzerať po iných možnostiach. Jej sesternica už na Slovensku študovala, a tak si povedala, že to vyskúša aj ona.

Prihlásila sa na anglický program, úspešne spravila prijímacie skúšky a v septembri prišla do Bratislavy. Stala sa tak jednou z mnohých mladých cudzincov, ktorí u nás študujú medicínu.

Na ilustráciu, v roku 2021 na Slovensku skončilo lekársku fakultu 652 študentov slovenského programu a 382 študentov anglického programu. Vyplýva to z dát analýzy Zuzany a Fera Múčkovcov z Rady pre rozpočtovú zodpovednosť. Aký veľký bude problém s lekármi a sestrami v starnúcej krajine.

To, že slovenské lekárske fakulty vychovávajú veľké množstvo zahraničných medikov, ktorí sa po skončení štúdia vrátia do svojej krajiny, by samo osebe nebol veľký problém. Ide o samoplatcov, ktorí za každý rok zaplatia nemalé peniaze.

Problémom je to, že Slovensko trpí veľkým nedostatkom lekárov a tento stav sa bude v nasledujúcich rokoch iba ďalej prehľbovať. Aspoň čiastočne by situáciu mohlo riešiť zvýšenie počtu prijatých študentov medicíny. Priestor na takýto vývoj tu určite je, dopyt po štúdiu totiž násobne preyšuje počet ponúkaných miest. V roku 2020 si napríklad na Lekársku fakultu Univerzity Komenského v Bratislave podalo prihlášku 2 375 študentov, prijatých bolo 662.

Čítajte tiež

Lukáš Kekelák

„Ak sa nám nepodarí zvrátiť trend, budeme na dnešnú dobu spomínať ako na zlaté časy slovenského zdravotníctva,“ hovorí Zuzana Múčka z Rady pre rozpočtovú zodpovednosť.

Univerzity však svorne tvrdia, že na navýšenie počtu slovenských študentov nemajú kapacity. Naskytuje sa teda otázka, či by nemali lekárske fakulty obmedziť prijímanie študentov na anglické programy, aby tak boli schopné poskytnúť štúdium väčšiemu množstvu Slovákov.

Ako konštatujú autori vyššie spomínanej analýzy, „nie je zjavné, prečo by slovenské verejné vzdelávacie inštitúcie mali čoraz viac slúžiť pre potreby zahraničných trhov a čoraz menej zohľadňujú potrebu domáceho dopytu, pokiaľ nie sú splnené potreby verejného záujmu“.

Za hlavný dôvod vysoké školy označujú peniaze. Zahraniční študenti sa pre nich totiž stali štedrým zdrojom príjmov.

Prostriedky zo školného od cudzincov dokážu pokryť všetky výdavky fakulty na mzdy. Zdieľať

Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave mala napríklad na rok 2022 rozpočtované príjmy vo výške 38 541 700 eur. Zo štátnej dotácie malo pochádzať 20 miliónov. Na školnom od zahraničných študentov fakulta počítala s vyzbieraním 11,2 milióna eur.

Touto čiastkou je fakulta schopná pokryť napríklad celé výdavky na mzdy a odvody, ktoré tvoria viac ako 10,5 milióna eur. Naozaj teda nejde o zanedbateľnú čiastku.

Ku koncu októbra 2022 študovalo na fakulte 2 079 medikov v slovenskom programe a 1 070 v anglickom programe. To presne zodpovedá príjmom zo základných dvoch zdrojov. Dve tretiny pochádzajú zo štátneho rozpočtu, tretina z príjmov zo školného od zahraničných študentov.

Na Lekárskej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika je situácia ešte viac vyklonená v prospech cudzincov. Posledné dostupné dáta sú za rok 2021. Podľa výročnej správy o hospodárení dosiahla fakulta výnosy vo výške takmer 32 miliónov. Zo štátnych dotácií pochádzalo celkom 16,7 milióna. Školné od zahraničných študentov tvorilo spolu 13,3 milióna eur.

V slovenskom programe študovalo 1 798 medikov, v anglickom 1 306.

Ak príjmy prepočítame na jedného študenta, vyjdú nám zaujímavé výsledky. V Bratislave tak dostane lekárska fakulta na jedného študenta slovenského programu 9 612 eur. Od zahraničného študenta získa 10 482 eur. V prípade Košíc na slovenského študenta získa 9 305 eur, za cudzinca 10 167 eur.

V prípade cudzincov však treba ešte odpočítať provízie, ktoré školy platia agentúram, vďaka ktorým sa zahraniční študenti na naše univerzity dostanú. Tie sú v celom procese dôležitým medzičlánkom a školy o tom dobre vedia.

Agentúra dostane za študenta od školy tisíce

Cez agentúru sa na medicínu dostala aj Španielka Marisa. Nakoniec si vybrala Brno, hlásila sa však aj do Košíc. Jej príbeh sa začal podobne ako ten Sárin zo začiatku tohto článku. O tom, že Košice, nieto ešte Univerzita Jána Pavla Šafárika, existujú, ešte donedávna prítom ani netušila.

Chcela študovať medicínu, no vo svojej krajine sa na univerzitu nedostala, pretože nemala dostatočný priemer študijných výsledkov.

Následne sa dozvedela o možnosti študovať svoj vyťažovaný odbor v zahraničí, kde by sa mohla dostať aj napriek tomu, že v Španielsku sa jej dvere zatvorili. Kontaktovala jednu z mnohých agentúr, ktorá ju za poplatok vo výške niekoľko tisíc eur previedla celým procesom. Poskytla jej podklady na prijímacie pohovory, vyplnila s ňou prihlášku, pomohla s potrebnými papiermi.

Prijímacie pohovory do Brna absolvovala online, tie na Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika sa konali osobne v Madride.

UPJŠ organizuje prijímacie pohovory aj v zahraničí, na ktorých sa osobne zúčastňuje dekan alebo prodekan lekárskej fakulty. Zdieľať

Ako pre Postoj potvrdil aj Peter Zavacký, ktorý prevádzkuje agentúru StudyInSlovakia.sk, košická univerzita organizuje prijímacie pohovory aj v zahraničí, a to v prípade, že sa v danej krajine nachádza dostatočný počet záujemcov. Musí ich byť minimálne desať a pri prijímačkách je vždy prítomný dekan alebo prodekan lekárskej fakulty.

Univerzita Komenského prijímačky rieši online. Potenciálni študenti si však musia nainštalovať špeciálnu 360-stupňovú kameru, ktorá vie snímať celú miestnosť.

Zavacký na jednej strane spolupracuje s medzinárodnými agentúrami, na druhej strane aj on sám pomáha zahraničným študentom dostať sa na naše vysoké školy. Cez covid podľa neho záujem o štúdium u nás poklesol, no už sa vracia na úroveň pred pandémiou. Ako dodáva, „fakulty nebudú mať problém naplniť anglické programy, dopyt je násobne vyšší ako ponuka“.

Zavacký sa zameriava na sprostredkovanie štúdia na Slovensku. Väčšina študentov však prichádza cez veľké agentúry, ktoré operujú v krajinách, kde je najviac záujemcov. Ide najmä o Nemecko, Rakúsko, Nórsko, ale aj o krajiny južnej Európy ako Španielsko, Portugalsko či Grécko.

Školy majú s agentúrami uzatvorené zmluvy o vzájomnej spolupráci pri zabezpečovaní štúdia pre zahraničných študentov. Agentúry tak na jednej strane propagujú štúdium na daných školách a zároveň pomáhajú mladým ľuďom prejsť celým procesom.

Agentúry dostanú zaplatené od študentov, ktorí si objednali ich služby, ako aj od univerzity. Ako pre Postoj uviedla hovorkyňa Univerzity Komenského Lenka Miller, lekárska fakulta v Bratislave na základe zmluvy odvádza agentúram päť percent z výšky školného. V prípade Jesseniovej lekárskej fakulty sú to štyri percentá.

V zmluve sa škola zaväzuje agentúre vyplatiť za každého získaného študenta odmenu vo výške 25 percent z jeho školného za prvý rok. Zdieľať

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika na otázku priamo neodpovedala, odpoveď sa však dá dohľadať v centrálnom registri zmlúv. V roku 2019 univerzita napríklad uzatvorila zmluvu o spolupráci so španielskou agentúrou Educoway. V zmluve sa zaväzuje agentúre vyplatiť za každého získaného študenta odmenu vo výške 25 percent z jeho školného za prvý rok. V následných rokoch štúdia ide o dve percentá zo školného. Rovnaké podmienky boli nastavené aj v iných zmluvách, ktoré škola uzatvorila s ďalšími agentúrami.

Štát za slovenských študentov nezaplatí

Hovorkyňa Lekárskej fakulty Univerzity Jána Pavla Šafárika Jaroslava Oravcová pre Postoj upozorňuje, že na výučbu v anglickom jazyku nie sú využívané peniaze zo štátneho rozpočtu, ale naopak. Z príjmov zo školného od cudzincov benefitujú slovenskí študenti. „Vďaka mimorozpočtovým zdrojom sme schopní zaplatiť špičkových pedagógov, ktorých platy sú podhodnotené oproti identickým pracovníkom zamestnaným v rezorte zdravotníctva. Môžeme tiež postupne rekonštruovať našu 40-ročnú budovu a obnovovať prístrojové vybavenie,“ hovorí.

Podľa školy by zvýšenie podielu slovenských študentov nevedlo k riešeniu nedostatku lekárov na Slovensku. Problém podľa nej „spočíva skôr v slabej motivácii lekárov pôsobiť po ukončení štúdia v slovenských zdravotníckych zariadeniach“.

Projekcie, ktoré obsahuje analýza Múčkovcov z Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, však ukazujú, že ak by sa počet absolventov slovenského programu zvýšil, zvýšil by sa aj počet lekárov.

Ako v rozhovore pre Postoj vysvetlila Zuzana Múčka, univerzity by pritom nemuseli zvýšiť počet slovenských študentov masovo.

Ak sa pozrieme na príjmy od jedného študenta po odpočítaní provízií pre agentúry, rozdiel medzi slovenskými a zahraničnými študentmi už nie je taký veľký. Zdieľať

„Ak by sme súčasný počet absolventov zvýšili každoročne o 40 v priebehu piatich rokov, teda asi 15 na jednu fakultu, znamenalo by to, že by sme vyriešili lekárskeho deficit, ktorý nám vznikne oproti dnešku vzhľadom na starnutie populácie, ktoré si vyžiada viac lekárskeho času,“ hovorí.

Ak sa pozrieme na príjmy od jedného študenta po odpočítaní provízií pre agentúry, rozdiel medzi slovenskými a zahraničnými študentmi už nie je taký veľký. Univerzity však na to odpovedajú tým, že štát síce požaduje navýšiť počet slovenských študentov, no negarantuje, že im aj adekvátne zvýši dotácie.

Čítajte tiež

Lukáš Kekelák

Hoci sa vláda zaviazala prijať o 100 slovenských študentov medicíny viac, väčšina dekanov lekárskeho fakúlt ich počty zvýšiť neplánuje.

V reakcii na návrh ministerstva zdravotníctva na zvýšenie počtu študentov medicíny to ešte v októbri vysvetlil dekan Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika Daniel Pella. Príspevok na nových študentov bol podľa neho vždy iba časovo obmedzený a nepokrýval celé šesťročné štúdium

„Preto pri zvýšení počtu slovenských študentov automaticky neznížime počet zahraničných medikov. Každý rozumný ekonóm bude voliť rôzne zdroje financovania a nie jednozdrojové financovanie,“ dodal.

Vysoké školy tak veľké zvyšovanie počtu nových slovenských študentov neplánujú. A to aj napriek tomu, že vláda sa k navýšeniu zaviazala v memorande, ktoré minulý rok podpísala s lekárskeho odborními.

Na Slovensku sme tak v situácii, keď máme akútny nedostatok lekárov, no lekárske fakulty sa zaujímajú viac o zahraničných študentov a tí slovenskí čoraz viac odchádzajú študovať do cudziny. Stačilo by pritom zaručiť dostatočné financovanie slovenských programov.

Autor: Kristína Votrubová

Chráneným žabám robíme z parku Disneyland, hnevá sa ochranár. Mestská firma: Už si zvykli [✉](#)

5. 5. 2023, Zdroj: **Košický večer**, Strana: 4, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Elena Danková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 203 116 GRP: 4,51 OTS: 0,05 AVE: 971 Eur

KOLÓNIA ROPÚCH BUDE MAŤ K DISPOZÍCII AJ NOVÉ JAZIERKO

Po zimnej prestávke sa do Mestského parku opäť vrátia rôzne akcie.

KOŠICE. Najmodernejšia slovenská fontána v plnej kráse a vo veľkom štýle.

„Košičania dostali atrakciu, na ktorú môžu byť právom hrdí, a ja som zas hrdý na tím ľudí, ktorému sa podarilo zrealizovať tento úžasný projekt do finálnej podoby,“ rozplýval sa primátor Košíc Jaroslav Polaček (nezávislý) na stránkach mesta, keď opisoval Plávajúcu fontánu v Mestskom parku.

Fontánu osvetľuje 38 reflektorov. Na vodnej clone sa premietajú videoprojekcie aj filmy.

Ovládanie fontány riadi umelá inteligencia.

Do ovládania a nastavenia môžu jej správcovia vstupovať vďaka softvérovej aplikácii, a tak sa Plávajúca fontána stala prvou na diaľku ovládanou v meste a vôbec prvou a jedinou digitálnou fontánou na Slovensku.

Rozmnožujú sa počas festivalu

Po zimnej prestávke sa s atrakciami vo fontáne budú môcť návštevníci stretnúť koncom mája v rámci Imaginácií. Ďalšie kultúrne podujatia sú tu plánované od júna.

Vo fontáne však žije ropucha zelená (*Bufo viridis*), chránený druh živočícha európskeho významu.

Rozmnožovanie ropuchy prebieha od konca marca do augusta, kedy kladie vajíčka najradšej do plytkých prehriatych vôd.

Samičky kladú 5000 až 10 000 vajíčok v šnúrach do 7 metrov dlhých.

Metamorfóza prebieha v období od mája do augusta.

Počas rozmnožovania sa samce ozývajú zvonivým hlasovým prejavom.

Kvôli ochrane žiab je zakázané vstupovať do fontány, odhadzovať do nej odpadky a chytať žabky.

Krímiť sa chodia v noci

Ochranár a aktivista Zdenko Lipták sa pýta, ako je možné, že v biotope chráneného živočícha sa konajú hromadné akcie so svetelnou šou.

„Ako tam môžu večer pustiť také davy ľudí, keď je tam zákonom chránený živočích, ktorý je nočný? Žaby v noci vyliezajú von, aby sa išli nakrímiť. Pozerajú dážďovky, červíky a podobne. Žabky sú v potravinovom reťazci dôležitou súčasťou potravy pre vtáky, ktoré tam žijú. Vtáky, keď hniezdia, krmia svoje mláďatá živočíšnou stravou, takže potrebujú aj žubrienky.“

Lipták: Katastrofálna situácia

Ochranárovi nesedí aj fakt, že Mestský park je v noci osvetlený, aj keď to nočným živočíchom škodí.

„V noci je osvetlená búdka pre dravce, je nasvietená aj búdka pre netopiere a pre škorcov. Robíme z Mestského parku Disneyland. Lamy osvetľujú v noci stromy, čo je nezmysel. Aj stromy potrebujú tmu,“ upozorňuje.

„Navyše tam stovky ľudí udupú pôdu, aj preto tam stromy vysychajú, lebo koreňová sústava dostáva zabrať. Každý odborník povie, že situácia v Mestskom parku je pre rastliny a živočíchy katastrofálna. Nikto sa s nikým neradí, čo sa týka odborníkov.“

Mestská firma: Podmienky sme splnili

V roku 2021 sa kvôli fontáne v Mestskom parku stretli zástupcovia Štátnej ochrany prírody (ŠOP), Odboru starostlivosti o životné prostredie Okresného úradu Košice (OÚ), Správy mestskej zelene v Košiciach a odborníci z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**).

„Prijali sme opatrenia na zachovanie existujúcej kolónie ropuchy zelenej, využívajúcej na rozmnožovanie Plávajúcu fontánu v Mestskom parku. Všetky povinnosti vyplývajúce zo zápisnice boli splnené,“ uvádza Peter Sasák, referent pre styk s verejnosťou Správy mestskej zelene.

zelene v Košiciach.

Ropucha sa ľuďom prispôsobila

Pre žaby sa počas sezóny rozmnožovania zabezpečila minimálna hladina zostatkovej vody vo fontáne, zakázala sa chemická úprava vody, nevykonávali sa zásahy spojené s odčerpávaním vody počas prítomnosti vajíčok vo fontáne, pre žaby sa osadili počas doby prevádzky vstupné rampy zaisťujúce jednoduchší prístup do vody a osadila sa informačná tabuľa upozorňujúca na prítomnosť žiab.

„Ropucha zelená je druhom, ktorý sa spomedzi našich žiab najviac prispôobil životu v blízkosti ľudí. Kolónia prežila od rekonštrukcie fontány do súčasných dní napriek tomu, že od roku 2013 sa fontána bežne využívala na organizáciu kultúrnych podujatí.“

Park aj fontána sa nachádzajú v centrálnej zóne mesta, sú vyhľadávaným miestom na oddych a šport pre tisíce Košičanov a návštevníkov mesta.

„Mestské prostredie prináša niekoľko nevýhod pre tu usadené živočíchy, ale zároveň má aj svoje výhody. Vďaka nim si život v meste vyberá stále viac druhov, ktoré sa prispôbujú životným podmienkam v blízkosti človeka.“

Kompromis medzi kultúrou a žabou

Mestský park je pre zvieratká útočiskom aj vďaka tomu, že sa po 22.00 hod. zatvára, čo im umožňuje bezpečnú nočnú aktivitu.

„Aj v prípade ochrany ropúch zelených sme sa snažili nájsť kompromis, ktorý by umožnil ponechať park prístupný širokej verejnosti a zároveň zabezpečil podmienky aj na zaistenie prosperovania tu žijúcich chránených druhov.“

Myslíme si, že to sa nám podarilo, keďže do dnešného dňa neevidujeme sťažnosť alebo upozornenie zo strany ŠOP alebo OÚ na porušenie dohodnutých podmienok prevádzky. Navyše sa s nimi bežne radíme v prípadoch, keď si to situácia vyžaduje,“ vysvetľuje Peter Sasák.

Otvoria im nové jazierko

„Dôkazom, že to s ochranou kolónie ropúch na území Mestského parku myslíme vážne, je aj projekt vybudovania malého jazierka pre žaby. Na jeho prípravu sme v spolupráci so zástupcami **UPJŠ**, ŠOP a krajského pamiatkového úradu pracovali od leta minulého roka. Začiatkom roka sme na jeho realizáciu získali externé finančné prostriedky a v apríli aj všetky potrebné povolenia.“

S budovaním jazierka pre žaby začne Správa mestskej zelene v týchto dňoch a práce by mali byť ukončené ešte v máji.

„Vytvorí sa tak jedinečná plocha navrhnutá špeciálne s ohľadom na požiadavky žiab žijúcich v Mestskom parku.“

Osvetlený ostane aj v noci

Mestský park je osvetlený aj v noci, keď je zavretý a narúša tak tmu nočným živočíchom.

Peter Sasák odpovedá, že osvetlenie je potrebné kvôli bezpečnosti.

„Aj po uzatvorení Mestského parku sa stáva, že sa niekto na jeho územie dostane, čo vieme vďaka osvetleniu a kamerovému systému rýchlo odhaliť. Rovnako sa na území parku nachádzajú nehnuteľnosti, do ktorých majú ich majitelia a hostia prístup aj po 22.00 hod. Aj z tohto dôvodu neuvažujeme o vypínaní verejného osvetlenia po zatvorení parku.“

Ohňová, svetelná aj hudobná šou v jednom.

FOTO: FACEBOOK MESTA KOŠICE Žaby sa kvôli divákovi v noci nemôžu ísť krmiť.

FOTO: FACEBOOK MESTA KOŠICE

Autor: ELENA DANKOVÁ